

ANNE BABA TUTUMLARI NELERDİR?

Anne baba tutumu, anne ve babanın psikolojik eğilimleri doğrultusunda gelişen, onların bilinç dışı gereksinimlerini yansıtan davranışlardır. Anne babanın çocuğun sorularını yanıtlayan, deneme ve yanılmasına olanak sağlayan tutumları çocuğun girişimciliğini destekler. Özellikle okul öncesi dönemde anne babayla özdeşim kurulduğu için, anne babanın tutumları sağlıklı ise çocuğun benimsediği tutum da sağlıklı olur. İlkokul çağına kadarki dönemde çocuk anne babasını kendisine çeşitli konularda bilgi verecek, ödüllendirip cezalandıracak tek otorite olarak görür. Çocuk anne babanın kendisine verdiği tepkiye göre kendisini ve dünyayı algılamasını ve olaylar karşısında göstereceği tepkiyi belirler. Anne babanın olumlu tutumları çocuğun kendine özgü bir benlik geliştirmesine izin verir. Çocuğun benlik saygısı yüksek, sorumluluk duygusu ve özdenetimi gelişmiş bir birey olmasını sağlar. Buna karşılık olumsuz tutumlar, benlik saygısı, girişkenlik düzeyi, bağımsızlık ve iç kontrolün düşük olması, yüksek düzeyde saldırganlık ve güvensizlik ile sonuçlanabilir. Çocukta sorumluluk duygusu gelişmeyip çocuk güç durumlarla baş edemeyen, bağımlı ve pasif bir birey olabilir

ETKİLİ VE DÜZENLİ ANNE BABALAR;

Bu tür anne-babalar sürekli olarak çocuğu değerlendirme çabasıdadır. Genellikle iyi-kötü, güzel-çirkin gibi uç değerlendirmelerde bulunurlar. Hayat hep siyah-beyazdır, griler yoktur.

Bu uçlarda öylesine saplanırlar ki; sürekli çocuğu kontrol ederler ve çocuğun kendi yolunu bulabileceği bir haritayı ona vermekten ziyade haritayı kendileri kullanıp çocuklarını da omuzlarına oturturlar.

Çocuk arada sırada yolunu değiştirmek istese de övgü ve ödüllerle onu tekrar kendi seçtikleri yola girmeye ikna ederler.

Bu ebeveynlerin çocukları genelde yüksek derecede kurallara uyan, tek başına harekete geçemeyen, bağımlı kişilikler geliştirirler.

KATI KONTROLLÜ ANNE BABALAR

Bu ebeveyn tipinin en karakteristik özelliği katı ve sert tutumlara sahip olmalarıdır.

Bir çocuğu bıktırarak kadar çok ve çeşitli kurallar vardır. Kurallara uyulması için saldırgan tutumlar sergileyebilir, sık sık çocuğu cezalandırırlar.

Çocuğa ne kadar ciddi olduklarını anlatmak adına genelde gergin ya da kızgın surat ifadelerine sahiptirler.

Bu ebeveynlerin çocukları genelde suçluluk duygusuyla yoğrulmuş, kaçak, saklanan kişilikler geliştirirler.

Kaynakça: Dr. Başak DEMİRİZ röportajı Çocuklu dünya.com

PURSAKLAR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ANNE BABA TUTUMLARI

Adres:Saray Cumhuriyet Mah. Fatih
Sultan Mehmet Cad.No28 Pursaklar/
Ankara

<http://pursaklarram.meb.k12.tr>

Telefon 03123994523

Fax: 03123994524

İLGİSİZ ANNE BABA TUTUMLARI

- Bu ebeveyn tipinde çocuğu kabullenmeyen tutum ve davranışlar karakteristiktir. “Bu çocuk kime çekti bilmem.” cümlesi bu ailelerde çok duyulur. En kötüsü de çocuğun ev içindeki varlığı dahi kabul edilmez gibidir.
- Aile içinde standart kurallar yoktur ya da duruma göre değişkenlik gösterdiğinden “kural” olarak adlandırılmaz.
- Genellikle ya çocuğa karşı çok ilgisizdirler ya da ilgi saldırganca ifade bulur.
- Zaman zaman çocuğun temel ihtiyaçlarının dahi ihmal edildiği görülebilir.
- Bu ailelerin çocukları içe kapanık bir kişilik geliştirirler.

İLGİSİZ VE DUYARSIZ ANNE-BABA TUTUMU

OTORİTER VE REDDEDİCİ ANNE BABA TUTUMLARI

- Bu ailelerde katı, geçilmez, sorgulanmaz kurallar vardır. Daha da önemlisi bu katı kurallara uyulması adına fiziksel ve sözel saldırıların da eşlik ettiği sert bir kontrol uygulanır.
- Ailedeki yüksek kaygı düzeyi sınırların da daralmasına yol açmaktadır.
- Bu ailelerin çocukları mağdur ve saldırgan çocuklar olurlar.

AŞIRI KORUYUCU ANNE BABALAR

- Bu aileler kural koyar ve çocuk için koyduklara kurala kendileri de duygusal olarak katılırlar.
- Genellikle kaygılıdırlar. Dışarıdaki kişiler ve yerlerle ilgili sürekli kaygılandırıcı hikâyeler anlatırlar.
- Bu korkutucu atmosfer çocuğun sınırlarının da çok daralmasına sebep olur.
- Çocuğu kendi alanlarında tutmak için abartılmış bir duygusal destek her alanda hissedilir.
- Bu ailelerin çocukları bağımlı bir kişilik geliştirirler. Kendi dar sınırlarına mahkûm edildiklerinden fazla sıkıştırılan her şey gibi patlama zamanları olur.

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ ANNE BABALAR

- Bu anne babalar genelde çocuğa sınır koymak yerine hemen hemen her şeye izin verir, hoşgörü gösterirler. Dolayısıyla çocuk üzerinde fazla kontrolleri yoktur.
- Çocuğu içten desteklerler ama bu destek her çocukta olabilecek dayanak ihtiyacını karşılamayacak kadar güçlüdür.
- Kaygı düzeyleri yüksektir, bu nedenle korktukları başına gelmesin diye aşırı müsamahakâr davranabilirler.
- Çocuk hep ve sürekli ailenin merkezindedir. Ne diyorsa yapılır, alınır, o istemeden hazır edilir, sunulur.
- Bu anne babaların çocukları kısaca şımarık olur.

KAYGILI ANNE BABALAR

- Bu anne babalar da kaygılıdır. İzin vericidirler ama gölge gibi çocuğu takip ederler.
- Aşırı duygusal ve saldırgan tepkiler oluşturabilirler.
- Söylediklerinin takibini yapmazlar, duruma göre kurallar değişebilir.
- Bu tür çocuklar ileride duygusal açıdan bağımlı çocuklar olurlar.

DEMOKRATİK ANNE BABALAR

- Hoşgörü üzerine kurulmuş bir aile yapısı vardır. Sınırlar belirgindir. Bu sınırlar dâhilinde çocuğun özgürlük alanı tanınır.
 - Bu nedenle sınırlar dâhilinde az kontrol vardır.
 - Ebeveynler çocuklarını içten desteklerler.
 - Sakin ama tutarlı tepkiler verirler.
 - Çocuğa yaşına uygun bağımsız davranabileceği alan bırakırlar.
 - Bu tür ebeveynlerin çocukları arkadaş canlısı ve başarılı çocuklar olurlar.
- ## ETKİLİ ANNE-BABA OLMAK İÇİN NE YAPMALIYIZ?

1. Onu sevin. Öperek, başını okşayarak, sevdiğinizi söyleyerek sevginizi gösterin.
2. Bol bol sarılın.
3. Onu özveriyle dinleyin.
4. Sabırlı olun. (Gerekirse içinizden 10 ve bazen 100'e kadar sayın.)
5. İstekleri ve ihtiyaçları arasındaki farkı bilin. Her istediğini yerine getirmek doğru değildir.
6. Hatalarına karşı hoşgörü olun.
7. Ona sorumluluklar verin. Kendilerini işe yarar hissederler.
8. Arkadaşlarını tanıyın.
9. Hobi sahibi olmasına sağlayın.
10. Bağımsızlığa teşvik edin.
11. Verdiğiniz sözleri tutun
12. Onlara model olun.
14. Korkularınızla ve kaygılarınızla baş etmeyi öğrenin ki çocuklarınız sizin korkularınızı öğrenmesin.